

УДК 657: 658.62

Ю. В. Подмешальська,

к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Запорізький національний університет, м. Запоріжжя

ORCID ID: 0000-0001-6353-4542

О. В. Парнюк,

магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Запорізький національний університет, м. Запоріжжя

ORCID ID: 0000-0002-6074-877X

DOI: 10.32702/2306-6792.2020.22.97

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ТОВАРНИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Yu. Podmeshalska,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of the Department
of Accounting, Analysis, Taxation and Audit, Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhya

O. Parniuk,

Master student of the Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit,
Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhya

DOCUMENTARY ACCOUNTING OF INVENTORIES AT THE ENTERPRISE

Для ефективної організації обліку товарних запасів важливим значенням є його документальне забезпечення. З реформуванням обліку, впровадженням міжнародних стандартів фінансової звітності, використанням ІТ-технологій виникають особливі вимоги до оформлення, змісту документів, якими оформлюються факти та операції з товарними запасами. Документальне оформлення операцій з товарними запасами повинно бути якісним, корисним, інформативним та змістовним. Саме тому документальне забезпечення обліку товарів потребує удосконалення.

У статті розглянуті актуальні питання документального забезпечення обліку товарних запасів на торговельних підприємствах. Визначено практичні аспекти удосконалення документального забезпечення обліку товарів.

Визначено організаційно-методологічні аспекти організації документального забезпечення обліку товарів, а саме: систематизовані основні елементи облікової політики обліку товарів, запропоновані та обґрунтовані форми документів для практичного використання, розглянуто процес документального забезпечення на всіх стадіях обліку товарів в бухгалтерії суб'єкта господарювання та на складі.

Проведений аналіз типових форм, які використовуються для обліку запасів. За результатами такого аналізу запропонований перелік документів для оформлення операцій з надходження товарів, складського обліку та внутрішнього переміщення. Як приклад, запропонована форма накладної — вимоги на відпуск (внутрішнє переміщення) товарів. Також запропоновано форму книги складського обліку як одного із важливих аспектів організації складського обліку.

Розглянуто процес уцінки товарів з визначенням послідовності дій та необхідних документів, розглянуті методи списання уцінки в обліку відповідно до національних стандартів та МСФЗ, а також проаналізовано їх вплив на фінансові результати діяльності суб'єкта господарювання.

Запропоновано підхід щодо організації документального забезпечення обліку товарів на підприємствах дозволить суб'єктам господарювання удосконалювати документальне забезпечення з метою ефективної організації обліку, забезпечувати управлінський персонал достовірною, правдивою та своєчасною інформацією для прийняття якісних управлінських рішень.

For the effective organization of inventory accounting, its documentation is important. With the reform of accounting, the introduction of international financial reporting standards, the use of IT — there are special requirements for the design, content of documents, which formalize the facts and transactions with inventories. Documenting transactions with inventories should be high quality, useful, informative and meaningful. That is why the documentation of goods accounting needs to be improved.

The article considers topical issues of documentary accounting of inventories at commercial enterprises. The practical aspects of improving the documentation of goods accounting are identified.

The organizational and methodological aspects of the organization of documentary support of accounting of goods are defined, namely: the basic elements of accounting policy of accounting of goods are defined, the forms of documents for practical use are offered and substantiated, the process of documentary support at all stages of accounting of goods in accounting warehouse.

The analysis of standard forms used for inventory accounting is carried out. Based on the results of such analysis, a list of documents for registration of operations on receipt of goods, warehousing and internal movement is proposed. As an example, the proposed form of the invoice — the requirement for the release (internal movement) of goods. Also, the form of the book of the warehouse account as one of important aspects of the organization of the warehouse account is offered.

The process of valuation of goods with the definition of the sequence of actions and the necessary documents, methods of writing off the markdown in accounting in accordance with national standards and their impact on the financial performance of the entity is analyzed.

The proposed approach to the organization of documentary support for accounting of goods in enterprises will allow businesses to improve documentation in order to effectively organize accounting, to provide management with reliable, truthful and timely information for quality management decisions.

Ключові слова: товарні запаси, товар, документальне забезпечення, первинні документи, облік, складський облік, уцінка

Key words: inventories, goods, documentation, primary documents, accounting, inventory, discount.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Торговельна сфера є однією зі складових сфер економіки. Підвищення ефективності торговельної сфери стає складовою розвитку економіки України в сучасних умовах. Впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності вимагає удосконалення обліку товарних запасів, метою якого є методологічне, облікове, інформаційне забезпечення прийняття ефективних управлінських рішень для планування, контролю та стратегічного розвитку суб'єкта господарювання.

На сучасному етапі розвитку обліку товарних запасів торговельні підприємства самотужки намагаються вирішити питання документального забезпечення операцій з товарними запасами внаслідок відсутності їх методичного забезпечення з урахуванням сучасних вимог до оптимальності, ефективності, впровадження МСФЗ.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питання обліку товарних запасів в торговельній сфері висвітлюються в наукових дослідженнях, статтях, підручниках вченими, практикуючими бухгалтерами, як-от: С.Ф. Головим, Н.М. Ткаченко, В.В. Сопко, В.В. Новодворською, М.В. Кужельним, Н.В. Хоменко, А.П. Макаренко, Т.О. Меліховою, Ю.В. Подмешальською та ін.

Аналіз публікацій свідчить, що автори розглядають питання обліку товарних запасів відповідно до законодавчо-нормативних документів обліку України, рекомендацій МСФЗ, пропонують свої вирішення проблемних питань

щодо організації обліку та його інформаційного забезпечення. Сучасні дослідження полягають у вирішенні теоретичних та практичних аспектів обліку товарних запасів, оскільки саме товарні запаси торговельних підприємств складають значну частину активів суб'єктів господарювання. Але слід мати на увазі, що кожна сфера торговельної діяльності потребує індивідуального підходу до організації обліку та його документального забезпечення й ці питання актуальні натеper.

МЕТА СТАТТІ

Мета статті — надання пропозицій щодо удосконалення документального забезпечення обліку товарних запасів на торговельних підприємствах.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Для ефективної організації обліку товарних запасів важливим значенням є його документальне забезпечення. З реформуванням обліку, впровадженням міжнародних стандартів фінансової звітності, використанням ІТ-технологій виникають особливі вимоги до оформлення, змісту документів, якими оформлюються факти та операції з товарними запасами. Документальне оформлення операцій з товарними запасами повинно бути якісним, корисним, інформативним та змістовним. Саме тому документальне забезпечення обліку товарів потребує удосконалення.

Як відомо, постановка та ведення обліку розпочинається з Наказу про облікову політику, в якому й відображаються методологічні

Таблиця 1. Елементи облікової політики в частині обліку товарів для торговельних підприємств

Елементи облікової політики	Пояснення
Робочий план рахунків	Включає повний перелік синтетичних та аналітичних рахунків обліку товарних запасів відповідно до Інструкції № 291, а також відкритих до них субрахунків, відповідно до вимог управлінського обліку, адаптації до міжнародних стандартів
Форма бухгалтерського обліку	Визначають реєстри обліку, методику відображення господарських операцій, їх реєстрацію, узагальнення. Суб'єкти господарювання обирають форму обліку відповідно до фінансової та технічної забезпеченості з урахуванням її ефективності для конкретного торговельного підприємства
Документальне забезпечення бухгалтерського, управлінського обліку	Визначаються форми первинних документів типової форми, самостійно розроблених відповідно до чинного законодавства для забезпечення управлінського персоналу правдивою та достовірною інформацією для управління, аналізу, контролю за товарними запасами
Порядок документообігу	Складання графіків документообігу з визначенням термінів обробки первинних документів, відповідальних за складання первинних документів
Оцінка товарних запасів	Визначається відповідно до методологічних принципів П(С)БО 9 «Запаси»: <ul style="list-style-type: none"> - первісна оцінка при надходженні – визначається перелік витрат, який включається для визначення первісної вартості; - оцінка вибуття товарних запасів – обирається один з методів оцінки вибуття запасів; - оцінка товарних запасів на дату балансу
Порядок визначення торговельної націнки	Визначається методика розрахунку, документальне забезпечення, організація обліку
Порядок обліку транспортних витрат	Визначається методика обліку транспортно-заготівельних витрат, рахунки обліку
Порядок обліку тари	Визначається технологія обліку тари
Порядок переоцінки товарних запасів	Визначаються умови проведення переоцінки, методика розрахунку уцінки, обрання методу списання уцінки товарних запасів, дооцінки, документальне забезпечення, порядок відображення в синтетичному та аналітичному обліку
Порядок проведення інвентаризації	Визначається склад інвентаризаційної комісії, терміни проведення, документальне забезпечення проведення інвентаризації та її результатів, відображення в обліку
Порядок відшкодування завданих збитків та нестач	Визначається методика розрахунку, документальне забезпечення, відображення в обліку

принципи обліку об'єктів обліку. І хоча, на теперішній час, багато публікацій, рекомендацій щодо складання Наказу про облікову політику, але, як показує практика, бухгалтер все одно стикається з труднощами при його складанні, не винятки й торговельні підприємства.

У таблиці 1 пропонуємо до використання торговельними підприємствами основних елементів облікової політики товарних запасів, які необхідно обов'язково відображати в Наказі про облікову політику.

Для ефективної організації обліку товарних запасів на торговельних підприємствах велике значення має організація первинного обліку надходження, руху та визначення залишків товарних запасів, як правило, на кінець звітного періоду, але є важливим також для оцінки товарних запасів на певну поточну дату для прий-

няття управлінських рішень. Натепер у зв'язку з впровадженням автоматизованих систем бухгалтерського обліку, на першому плані є відображення обліку товарних запасів на рахунках обліку та мало уваги приділяється документальному оформленню операцій з товарними запасами. Слід зазначити, що якщо в бухгалтерії працівники розуміють значення та необхідність документування, то менеджерський персонал не вбачає, не розуміє, не вважає доцільним, не володіє переліком необхідних документів для оформлення операцій з товарними запасами. І це означає, що організація документообігу на торговельних підприємствах або зовсім відсутня, або використовується тільки обліковим персоналом. Така ситуація виникає внаслідок того, що документування є трудомістким процесом, а методичне забезпечення організації документування товарних запасів на торговельних підприємствах відсутнє, що призводить до неможливості організації контролю, аналізу, планування, прийняття стратегічних рішень щодо управління товарними запасами.

Автоматизація обліку товарних запасів спрощує процес накопичення інформації на стадії документування та подальшого її відображення в реєстрах обліку. На базі інформації щодо документального оформлення господарських операцій з товарними запасами створюється інформаційне забезпечення управлінського персоналу.

Процес організації документування товарних запасів передбачає використання типових форм та розробку власних форм документів, перелік осіб, відповідальних за їх створення, обробку, графік документообігу. Процес документування операцій з товарними запасами пропонуємо розглядати у такій послідовності, як наведено на рисунку 1.

Документування операцій з товарними запасами слід формувати за певними ознаками, наприклад, можна класифікувати документи відповідно до етапів, пов'язаних з рухом та обліком товарних запасів, а саме:

- надходження товарних запасів на склад;
- надходження товарних запасів у торгівельну мережу;

- внутрішнє переміщення товарних запасів;
- реалізація товарних запасів;
- переоцінка товарних запасів;
- інвентаризація товарних запасів;
- визначення залишків товарних запасів на кінець звітної періоду;
- надання інформації про товарні запаси управлінському персоналу;
- складання фінансової звітності.

Відповідно до кожної запропонованої групи встановлюється необхідний перелік документів типової форми або власно розроблених. Відповідно до кожного етапу, пов'язаного з рухом та обліком товарних запасів, необхідно визначити перелік документального забезпечення господарських операцій. Правильно сформована система документування операцій з руху товарних запасів створює базу даних інформаційного забезпечення управління товарними запасами та інформаційну систему торгівельного підприємства.

Перелік документів для оформлення руху товарів на етапі надходження, складського обліку та внутрішнього переміщення систематизовано в таблиці 2.

Таким чином, набір документів за технологічними ознаками обліку товарів, надає змогу суб'єкту госпо-

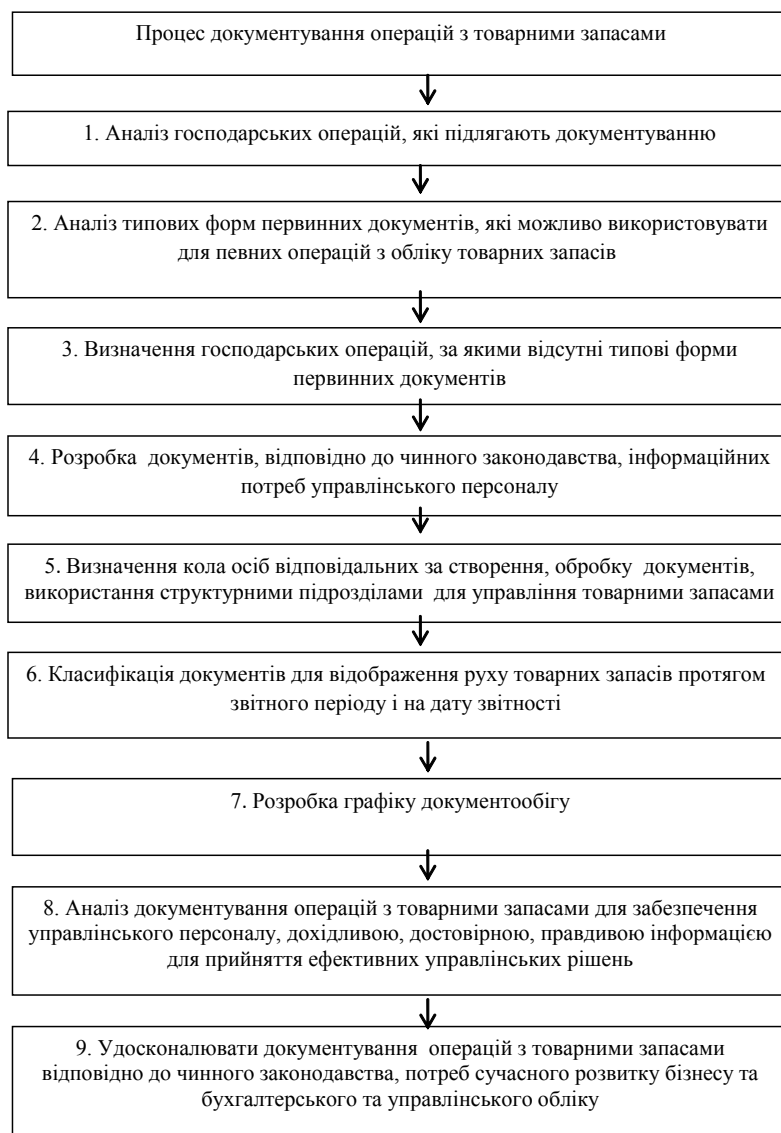

Рис. 1. Запропоновані складові процесу документування операцій з товарними запасами

Таблиця 2. Перелік документів для оформлення руху товарів на етапі надходження, складського обліку та внутрішнього переміщення

Надходження товарів	Складський облік і внутрішнє переміщення товарів
Первинний облік	
- рахунок-фактура	- картка складського обліку
- накладна на відпуск товарно-матеріальних цінностей	- книга складського обліку
- прибутковий ордер	- матеріальний ярлик
- товарно-транспортна накладна	- накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення)
- митні декларації	- накладна на відпуск товарно-матеріальних цінностей
- сертифікат відповідності (якості)	- реєстр приймання – здачі документів
- акт приймання товарів за кількістю	
- акт приймання товарів за якістю	- відомість обліку залишків товарів на складі
- журнал обліку надходження товарів	- товарний звіт
- платіжні документи	- матеріальний звіт
Синтетичний та аналітичний облік	
- синтетичні рахунки	
- аналітичні рахунки	
- журнали	
- відомості	
- оборотна відомість	
- фінансова звітність	

**Накладна-вимога
на відпуск (внутрішнє переміщення) товарів**

Номер документа	Дата складання	Код (назва)		Підстава (назва документа, номер, дата)
		відправника	одержувача	

Відпуск дозволив: посада _____ ПІБ _____ підпис _____

Найменування товару	Код складського обліку	Одиниця виміру	Кількість	Ціна, грн	Сума, грн
1	2	3	4	5	6
1. Надходження товару					
2. Відпуск товару					

Усього відпущено: кількість _____ на суму _____

Відпустив: ПІБ _____ підпис _____

Прийняв: ПІБ _____ підпис _____

Довідка бухгалтерії:

Зміст операції	Відображення у синтетичному обліку		Відображення в аналітичному обліку	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит

ПІБ _____ Підпис _____

Рис. 2. Запропонована форма накладної-вимоги на відпуск (внутрішнє переміщення) товарів

дарювання мати повний перелік документального забезпечення щодо надходження, руху, оцінки товарів, який можна взяти за основу, а також допоможе у визначенні документів, які можна використовувати без змін, та ті, які необхідно змінити чи розробити. Пакет документального забезпечення обліку товарних запасів повинен переглядатися відповідно до змін законодавчо-нормативних актів, облікової політики, вимог сучасного розвитку бухгалтерського обліку, впровадження новітніх технологій, міжнародних стандартів.

Торговельні підприємства, як правило, використовують типові форми первинних документів, затверджені Наказом Міністерства статистики, за причиною відсутності інших. Враховуючи, що первинні документи повинні відображати корисну інформацію саме про такий вид активу, як товари, а не про сировину та матеріали, для яких вони призначені, виникає потреба вносити зміни в типові форми.

Аналізуючи документальне забезпечення технологічного процесу обліку товарних запасів, слід відзначити, що не всі операції з товарними запасами забезпечені типовими формами обліку та потребують розробки для прак-

тичного використання. Це стосується, наприклад, накладної-вимоги на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів, книги складського обліку, документування процесу використання знижок, переоцінки товарних запасів.

Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів типової форми № М-11 використовується для відпуску матеріалів у середині підприємства, відповідно до Наказу Міністерства статистики, яка теж не призначена для відпуску товарів на торговельних підприємствах.

Торговельне підприємство може розробити свою форму накладної-вимоги, але з урахуванням вимог нормативних документів щодо інформації в первинних документах. Пропонуємо форму накладної-вимоги на відпуск (внутрішнє переміщення) товарів (рис. 2).

Важливе значення для ефективної організації обліку товарних запасів має складання графіків документообігу. Фрагмент графіку документообігу для запропонованої накладної — вимоги (внутрішнє переміщення) на відпуск товарів наведено в таблиці 3.

Натепер з урахуванням розвитку новітніх технологій, виникає потреба у перегляді доку-

Таблиця 3. Фрагмент графіку документообігу накладної-вимоги (внутрішнє переміщення) на відпуск товарів

Назва документу	Створення документу		Обробка документа		Передача в архів
	Підрозділ	Кількість примірників	Підрозділ	Термін виконання	Відповідальний
...					
Накладна – вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) товарів	Склад	2	Склад Бухгалтерія	Щоденно	Бухгалтер
...					

ментального забезпечення складського обліку товарів. Одним із невирішених питань є форма книги складського обліку запасів. Як показує практика, форма книги складського обліку запасів не обговорюється взагалі, суб'єкти господарювання використовують різні форми внаслідок відсутності методичних рекомендацій. Книга складського обліку товарів для торговельних підприємств є одним із важливих напрямків раціоналізації обліку внаслідок акумуляції інформації про постійний рух товарів. Книга складського обліку товарів повинна містити корисну інформацію для управління товарними запасами, відображати повну, достовірну інформацію про товари на складі протягом звітного періоду, а саме про: кількість товару, первісну оцінку, переоцінену вартість, рух товарів, залишок на кінець звітного періоду в кількісному та вартісному значенні, іншу інформацію, яка може знадобитися для ефективного управління запасами.

На нашу думку, книгу складського обліку доречно поділити на окремі частини, відповідно до умов роботи певного торговельного підприємства. Наприклад, надходження товару від постачальників за договорами поставки, від інших постачальників, з інших джерел або надходження товарів за їх видами, незалежно від якого постачальника чи інших джерел надійшов товар. Перший варіант має певні переваги, а саме: контроль поставок, проведення переоцінок, надання знижок визначеної партії товару відповідно до джерел надходження товару. Відображення корисної інформації про надходження та рух товарів у книзі складського обліку пропонуємо проводити за формою, яку наведено на рисунку 3.

Наступним питанням, що з нашої точки зору, заслуговує на особливу увагу, є процес переоцінки товарів. Торговельні підприємства переоцінку товарів проводять відповідно до чинного законодавства, обраної облікової політики. На кожно-

Надходження товару						
Дата	Назва товару	Постачальник	Первинний документ (назва, дата, номер)	Кількість (одиниця виміру)	Ціна одиниці	Сума, грн
1	2	3	4	5	6	7
Вибуття товару						
Дата	Реалізація (замовник) / списання	Первинний документ (назва, дата, номер)	Кількість (одиниця виміру)	Ціна (одиниці)	Сума, грн	
8	9	10	11	12	13	
Повернення товару						
Дата	Відправник товару	Первинний документ (назва, дата, номер)	Кількість (одиниця виміру)	Ціна (одиниці)	Сума, грн	
14	15	16	17	18	19	
Переоцінка товару				Залишок на кінець звітного періоду		
Дата	Кількість (одиниця виміру)	Ціна (одиниці)	Сума, грн	Кількість (одиниця виміру)	Ціна (одиниці)	Сума, грн
20	21	22	23	24	25	26

Рис. 3. Запропонована форма книги складського обліку для торговельних підприємств

Таблиця 4. Документальне забезпечення процесу уцінки товарів

№	Зміст дій	Документальне забезпечення
1.	Затвердження комісії для проведення уцінки	Розпорядження керівника
2.	Проведення інвентаризації	Інвентаризаційний опис
Дії комісії		
3.	Складання переліку товарів, що підлягають уцінці, визначення суми уцінки товарів	Довідка, відомість (вільна форма вибору)
Керівник		
4.	Затверджує документ з переліком товарів, що підлягають уцінці	
5.	Приймає рішення про проведення уцінки товарів	Наказ
Дії комісії		
6.	Оформлення результатів уцінки	Опис - Акт
Керівник		
7.	Затвердження результатів уцінки	Опис - Акт
Бухгалтерія		
8.	Відображення уцінки товарів в бухгалтерському обліку	Рахунки обліку товарів
Склад		
9.	Відображення уцінки товарів	Документи складського обліку товарів
Торговельна мережа		
10.	Відображення уцінки	Перемаркування цін

му підприємстві існує свій порядок проведення переоцінки товарів, але який обов'язково повинен оформлюватися відповідними документами.

В таблиці 4 узагальнено та систематизовано документальне забезпечення процесу уцінки товарів, а саме: перелік послідовності оформлення документів уцінки товарів відображає й послідовність процесу уцінки товарів.

Відповідно до П(С)БО 9 "Запаси" сума уцінки товарних запасів списується на витрати діяльності. Відповідно до МСФЗ суб'єкти господарювання мають право обирати метод списання сум уцінки ще за одним методом — через створення резерву уцінки товарних запасів.

Таким чином, торговельні підприємства, які використовують МСФЗ, уцінку товарних запасів в обліку мають право відображати з використанням одного з двох методів:

— прямого списання суми уцінки на витрати діяльності;

— списання суми уцінки через формування резерву уцінки запасів.

Обираючи метод списання уцінки товарних запасів суб'єкт господарювання повинен визначити ефективність обраного методу, а саме: трудомісткість відображення інформації в обліку, документальне забезпечення, доцільність створення резерву уцінки запасів, вплив на фінансовий стан та фінансовий результат.

Для використання першого методу відображення уцінки товарних запасів суб'єкт господарювання повинен оцінити доцільність обра-

ного методу, його переваги та недоліки. До переваг першого методу можна віднести: не використовуються додаткові рахунки обліку, не здійснюються додаткові розрахунки (нарахування резерву, списання за рахунок резерву, визначення суми резерву на дату балансу), не потребує додаткового документального забезпечення первинними документами та обліковими регістрами. В обліку така господарська операція відображається проводкою:

Дебет 946 "Втрати від знецінення запасів"
Кредит 281 "Товари на складі".

Другий метод списання уцінки товарних запасів передбачає створення резерву уцінки товарних запасів, який передбачає відкриття відповідного субрахунку. Нами досліджено, що авторами публікацій пропонуються різні варіанти субрахунків для обліку резерву уцінки запасів, а саме: пропонується субрахунок 474 "Забезпечення інших витрат і платежів", пропонується відкрити субрахунок до рахунку 38 "Резерв сумнівних боргів".

Автори цієї статті вважають, що для обліку резерву уцінки товарних запасів необхідно відкрити субрахунок до рахунку 28 "Товари", а саме субрахунок з назвою 287 "Резерв уцінки товарних запасів", який є контрактивним. Відповідно створення резерву уцінки товарних запасів буде відображатися за кредитом рахунка, а списання суми уцінки за рахунок створеного резерву буде відображатися за дебетом рахунка. Таким чином, створений резерв буде

коригувати балансову вартість товарних запасів на кінець звітної періоду.

У випадку створення резерву уцінки товарних запасів, при відображенні в обліку операцій з реалізації, будуть формуватися наступні бухгалтерські проводки:

— реалізація товару:

Дебет 902 "Собівартість реалізованих товарів".

Кредит 281 "Товари на складі"

— списання уцінки товару за рахунок резерву:

Дебет 287 "Резерв уцінки товарних запасів".

Кредит 902 "Собівартість реалізованих товарів".

Таким чином, від обраного методу обліку уцінки товарів залежить оцінка товарів в поточному періоді, а саме:

— товари оцінюються за переоціненою вартістю при використанні методу прямого списання уцінки товарів на витрати періоду;

— товари оцінюються за первісною вартістю при використанні методу уцінки товарів зі створенням резерву уцінки товарів.

ВИСНОВКИ

У статті систематизовані основні елементи облікової політики товарних запасів, які, на нашу думку, необхідно обов'язково відображати в Наказі про облікову політику. Запропонований порядок документального забезпечення обліку товарних запасів з переліком операцій з товарними запасами, які потребують документального оформлення.

Проведений аналіз типових форм, які використовуються для обліку запасів. За результатами такого аналізу запропонований перелік документів для оформлення операцій з надходження товарів, складського обліку та внутрішнього переміщення. Як приклад, запропонована форма накладної — вимоги на відпуск (внутрішнє переміщення) товарів. Також, запропонована форма книги складського обліку, як одного із важливих аспектів організації складського обліку.

Більш детально розглянутий процес уцінки товарів, як приклад для оформлення документального забезпечення в частині інших облікових процесів щодо товарів. Проведений аналіз методів відображення результатів уцінки в обліку відповідно до П(С)БО та МСФЗ. Розглянуті методи відображення уцінки товарних запасів в обліку відповідно до національних стандартів — метод прямого списання уцінки товарів на витрати періоду, та відповідно міжнародних стандартів — метод створення резерву уцінки товарних запасів.

Вважаємо, що запропонований методичний підхід в створенні ефективного документального забезпечення обліку фактів і господарських операцій з товарними запасами мають практичне значення та можуть бути використані в обліку товарних запасів на торговельних підприємствах.

Література:

1. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Подмешальська Ю.В., Чакалова Н.С. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2018. 602 с.

2. Меліхова Т.О., Чакалова Н.С., Мисливка К.А. Удосконалення обліку доходів від реалізації товарів, як інструмент ефективного управління підприємством. Ефективна економіка. 2019. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6888> (дата звернення: 11.11.2020). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.2.38

References:

1. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. Podmeshalska, Y.V. and Chakalova, N.S. (2018), *Bukhgalters'kyi oblik [Accounting]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

2. Melikhova, T.O. Chakalova, N.S. and Myslyvka, K.A. (2019), "Improving the account of income from the implementation of goods, as a tool of effective management of the enterprise", *Efektivna ekonomika*, vol. 2, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6888> (Accessed 11 Nov 2020). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.2.38.

Стаття надійшла до редакції 10.11.2020 р.

www.dy.nayka.com.ua

Електронне фахове видання

**ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
удосконалення та розвиток**

Виходить 12 разів на рік

**включено до переліку наукових фахових видань України
з питань ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
(Категорія «Б»)**

**Наказ Міністерства освіти і науки України
від 28.12.2019 №1643**

Спеціальність 281

**e-mail: economy_2008@ukr.net
тел.: (044) 223-26-28, (044) 458-10-73**